

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELATIA CU PARLAMENTUL

Biroul permanent al Senatului

Nr. 2146/2023
28. FEB. 2023

Către: DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA, SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI
Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 22 februarie 2023

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, punctele de vedere ale Guvernului referitoare la:

1. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțării nerambursărilor din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general (Bp. 743/2022);
2. Propunerea legislativă pentru completarea Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003 (Bp. 851/2022);
3. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 500/2002 a finanțelor publice (Bp. 744/2022);
4. Propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații (Bp. 737/2022, L. 847/2022);
5. Propunerea legislativă pentru modificarea art. 65, alin. (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (Bp. 832/2022);
6. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991 (Bp. 802/2022, L. 58/2023);
7. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare - „Eliminăm supraimpozitarea contractelor de muncă cu timp parțial” (Bp. 827/2022, L. 66/2023);
8. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea forței de muncă (Bp. 774/2022);
9. Propunerea legislativă pentru modificarea Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului - Lupeni - august 1977 nr. 341/2004 (Bp. 759/2022);
10. Propunerea legislativă pentru abrogarea art. 146 alin. (5⁶)-(5⁹) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Bp. 828/2022);
11. Propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de Urgență nr. 163/2022, publicată în Monitorul Oficial nr. 1165 din 6 decembrie 2022 (Bp. 811/2022);
12. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 182 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (Bp. 716/2022);
13. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea OUG nr. 157/2022 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat sub forma de grant acordat producătorilor agricoli care au înființat culturi în toamna anului 2021 ce au fost afectate de seceta pedologică (Bp. 801/2022);

- L 803/2022 14. Propunerea legislativă privind comercializarea sării și a sării iodate (Bp. 706/2022);
L 61/2023 15. Propunerea legislativă pentru completarea art. 60 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Bp. 820/2022);
L 45/2023 16. Propunerea legislativă privind activitatea Corpului atașărilor pe probleme de muncă și sociale în cadrul misiunilor diplomatice și oficii consulare ale României în străinătate (Bp. 785/2022);
L 76/2023 17. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților (Bp. 841/2022).

Cu deosebită considerație,

NINI ȘĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 803 / 02.03.2023

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

L 5031 2022

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind comercializarea sării și a sării iodate*, inițiată de domnii deputați AUR George Nicolae Simion și Titus Muncaciu împreună cu un grup de parlamentari AUR (**Bp.706/2022**).

I. Principalele reglementări

Prezenta inițiativă legislativă reglementează condițiile referitoare la sarea destinată consumului uman, hranei animalelor și utilizării în industria alimentară, în scopul protejării sănătății publice.

II. Observații

1. Apreciem că în *Expunerea de motive* există numeroase confuzii referitoare la aplicarea pe teritoriul României a *Hotărârii Guvernului nr. 568/2002 privind iodarea universală a sării destinate consumului uman, hranei animalelor și utilizării în industria alimentară, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Astfel, este făcută afirmația că, în urma aplicării prevederilor actului legislativ menționat anterior, „s-a introdus obligativitatea folosirii sării iodate atât pentru consumul uman cât și în hrana animalelor și în industria alimentară”. Considerăm că această afirmație este greșit interpretată, atâta timp cât *Hotărârea Guvernului nr. 568/2002* prevede la art. 10 alin. (2): „Prin derogare de la prevederile alin. (1) este permisă comercializarea sării neiodate numai prin rețeaua de magazine PLAFAR, magazine naturiste și farmacii, în segmentul produselor care nu necesită

rețete pentru achiziționare, ambalată în cantități ce nu depășesc 0,5 kg”, iar la art. 3 alin. (2) din același act normativ, „În hrana animalelor și în industria alimentară utilizarea sării iodate este opțională, cu excepția fabricării pâinii și a produselor de panificație”.

Cu alte cuvinte, utilizarea sării iodate nu este obligatorie în întreaga industrie alimentară, ci numai în industria pâinii și produselor de panificație, în alimentația publică și colectivă și la comercializare. De exemplu, sarea care se utilizează în industria cărnii, a brânzeturilor, conservelor etc., nu trebuie să fie iodată conform prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 568/2002*.

De asemenea, în *Expunerea de motive* sunt prezentate rezultatele unui studiu, fără a fi menționate metodologia aplicată, autorul studiului, laboratorul care a efectuat studiul, natura probelor recoltate etc., în urma căruia a rezultat faptul că în procesul de iodare a sării s-ar fi folosit ferocianura de potasiu pentru 40% din probe, carbonatul de sodiu pentru 32% din probe, carbonatul de magneziu pentru 4% din probe. Considerăm că rezultatele studiului menționat nu sunt relevante, datorită faptului că nu se poate face iodarea sării cu o substanță care nu conține iod, cei 3 compuși amintiți fiind aditivi alimentari, respectiv E536, E500, E504, care, conform prevederilor *Regulamentului (CE) nr. 1333/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aditivii alimentari*, sunt permisi a fi adăugați în sare. Prin urmare, studiul evocat nu are nicio legătură cu procesul de iodare a sării și nici cu propunerea legislativă transmisă spre analiză.

În *Expunerea de motive* este menționat faptul că „*acest consum ridicat de sare explică rata ridicată a hipertensivilor*”. Este adevărat că literatura științifică și studii aprofundate au demonstrat că un consum ridicat de sare poate contribui la creșterea prevalenței cazurilor de hipertensiune arterială într-o populație, dar acest lucru are legătură cu cantitatea de sare consumată și nu cu iodul adăugat în sare în scopul reducerii efectelor carenței de iod. Prin urmare, nici această afirmație nu vine în susținerea propunerii legislative, neavând legătură cu procesul de iodare a sării.

Tot în *Expunerea de motive* regăsim și o confuzie majoră între efectele iodului în organism ca și microelement mineral și terapia cu iod radioactiv care este urmată doar la indicația strictă a medicului specialist pentru diferite afecțiuni. Nu are legătură natura elementului chimic „*iod*” folosit pentru iodarea sării cu natura elementului „*iod radioactiv*” folosit în medicina nucleară și/sau invazivă. Farmacodinamica, farmacocinetica și

toxicologia celor două elemente sunt total diferite și prin urmare și acțiunea asupra organismului uman este diferită.

2. Pentru a clarifica aspectul legat de efectele iodului în organism și de importanța suplimentării dietei cu acest microelement, prin iodarea sării, menționăm următoarele:

Iodul este un oligoelement necesar funcționării normale a glandei tiroidei, intervenind în sinteza hormonilor tiroidieni (T4 tetraiodotironina și T3 triiodotironina). Acești hormoni au un rol „cheie” în metabolismul celular, rol „cheie” în procesul de creștere și diferențiere a tuturor organelor și în particular a creierului. Etapa hotărâtoare a dezvoltării creierului la specia umană este reprezentată de viața fetală și primii 3 ani post-natali. Deficitul iodat în această perioadă critică produce alterări ireversibile în dezvoltarea creierului, consecința clinică fiind retardul mintal, cu forma extremă de manifestare cretinismul tiroidian. Afecțiunile produse prin deficit iodat includ totalitatea efectelor carenței iodate asupra proceselor de creștere și diferențiere la populația expusă, ce pot fi prevenite asigurând acesteia un aport normal de iod. Aceste afecțiuni continuă să rămână cea mai frecventă cauză de retard mental evitabil, dar numai 10% din efectele deficitului iodat sunt vizibile, respectiv gușa și cretinismul endemic. Cel puțin 90% dintre consecințele carenței iodate rămân larvate, cea mai importantă fiind afectarea cerebrală cu diverse grade de severitate. Carența iodată cu un aport iodat sub 50 μg/zi constituie cea mai frecventă cauză a gușilor cu eutiroidie. Când aportul scade sub 25 μg/zi, hipotiroidismul congenital este frecvent. În condițiile unui deficit iodat sever (aport <20μg/zi) apare cretinismul endemic.

Măsura de suplimentare a aportului de iod în rândul populației a fost luată încă din anii 1950 deoarece s-a demonstrat prin numeroase studii că deficitul de iod reprezintă o problemă de sănătate publică în România, ca de altfel în multe alte țări europene și la nivel mondial. Gușa endemică agravează starea de sănătate a unei populații, constituind o îngrijorare deosebită din punct de vedere medical, social, economic, cultural și politic, reprezentând o problemă importantă de sănătate publică. De aceea, Organizația Mondială a Sănătății, UNICEF și Iodine Global Network recomandă monitorizarea tulburărilor prin deficit de iod și iodarea universală a sării deoarece s-a dovedit ca cel mai comod și mai eficient „vehicul” pentru aportul de iod în organism este sarea. Prin urmare, conform datelor existente, aproape toate țările europene practică iodarea universală a sării, unele în mod voluntar, altele în mod obligatoriu. Dintre

cele 17 țări din Europa care au ca și reglementare națională iodarea obligatorie a sării, enumerăm: Albania, Austria, Belarus, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Danemarca, Italia, Lituania, Macedonia, Moldova, Polonia, România, Serbia, Slovacia, Slovenia, Republica Kosovo, Ungaria.

Aspectul legat de iodarea obligatorie sau voluntară a sării este legat de politică și de particularitățile geografice, sociale, alimentare ale fiecărei țări și de aceea aplicarea legislației se face diferențiat. De exemplu, după cum s-a precizat în *Expunerea de motive*, Belgia aplică în prezent iodarea voluntară a sării, dar acest lucru se explică prin faptul că în perioada 1942-1984 iodarea sării a fost obligatorie și în prezent tulburările generate de carența de iod nu mai reprezintă o problemă de sănătate publică pentru această țară. De asemenea, s-a menționat ca în Japonia suplimentarea cu iod este inexistentă, acest fapt explicându-se prin faptul că populația acestei țări este mare consumatoare de alimente bogate în iod ca de exemplu pește și preparate pe bază de pește, fructe de mare (creveți, stridii, calamari, caracatiță etc.) Toate aspectele legate de iodarea sării la nivel mondial sunt monitorizate prin Iodine Global Network, iar instrumentul de bază al acestei rețele este Global Fortification Data Exchange, care se poate accesa la următorul link: <https://fortificationdata.org/list-of-countries-for-the-food-fortification-dashboard>.

Prin urmare, aspectul prevenirii tulburărilor prin deficit de iod nu trebuie generalizat și tratat unitar pentru toate statele lumii/Uniunii Europene, ci individualizat pentru fiecare țară. De aceea, în țările în care s-a constatat că există un deficit al aportului de iod în organism s-a concluzionat ca acest aspect reprezintă o problemă de sănătate publică și până nu se corectează acest deficit trebuie să se mențină măsurile de suplimentare a aportului.

3. În România s-a constatat că tulburările generate prin deficit de iod rămân încă o problemă de sănătate publică din mai multe considerente, după cum urmează:

Conform datelor furnizate de Centrul Național de Statistică în Sănătate Publică, numărul cazurilor noi de hipotiroidie prin carența de iod raportate de către direcțiile de sănătate publică și cabinetele medicilor de familie în perioada 2017-2021 în România au fost înregistrate: 3475 în anul 2017, 3291 în 2018, 3712 în 2019, 3868 în 2020 și 3743 în 2021. Numărul cazurilor noi de hipotiroidie prin carența subclinică de iod au fost: 13857 în 2017, 14226 în 2018, 15207 în 2019, 16020 în 2020 și

16952 în 2021. Raportarea s-a făcut ținând cont de codificarea internațională a bolilor COD ICD 10 cap. IV Boli endocrine de nutriție și metabolice – E01 (tulburări tiroidiene și afecțiuni înrudite, legate de deficitul de iod, gușa difuză și nodulară), respectiv E02: Hipotiroidia prin carență subclinică de iod.

Având în vedere că Institutul Național de Sănătate Publică acordă o importanță deosebită aspectelor legate de tulburărilor generate de carența de iod în rândul populației, cu impact pe sănătatea populației și cu calitatea vieții pe termen lung, unul din modulele din cadrul platformei informatice RESANMED se referă la gușa endemică, ca parte componentă ce vine în sprijinul monitorizării cazurilor de îmbolnăvire și a istoricului, respectiv evoluției acestora în funcție de repartizarea geografică din România. Acest modul furnizează informații necesare pentru corelarea factorilor de risc cu apariția cazurilor de îmbolnăvire, pentru reevaluarea zonelor endemice gușogene și pentru elaborarea de măsuri profilactice adecvate în rândul grupurilor populaționale cu vulnerabilitate crescută. În același context, în anul 2018 Institutul Național de Sănătate Publică, prin Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar a efectuat studiul *„Impactul HG 568 din 5 iunie 2002 privind iodarea universală a sării destinate consumului uman, hranei animalelor și utilizării în industria alimentară pentru eliminarea tulburărilor prin deficit de iod”* care a evaluat efectele implementării legislative după 15 ani de aplicare și care se găsește pe site-ul INSP/CNMRMC/Informații/Igiena Alimentației și Nutriției. Acest studiu concluzionează că procentul de sare iodată corespunzător consumată în rândul populației nu se ridică la nivelul la care putem susține că sarea este utilizată cu succes pentru a elimina deficitul de iod, chiar dacă informațiile privind gușa endemică arată o îmbunătățire a situației existente la nivel național.

De asemenea, studiile efectuate recent la nivel național de către specialiștii din Institutul de Endocrinologie „C.I.Parhon”, și din Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și Copilului „Alessandrescu-Rusescu” pe femeile însărcinate, respectiv pe nou născuți, au arătat că există un deficit de iod pentru aceste grupe populaționale, astfel încât suplimentarea aportului de iod este recomandată cu precădere pentru grupele respective, considerate „la risc”.

4. În forma propusă, inițiativa legislativă creează apariția unor situații de incoerență și instabilitate legislativă contrare principiului securității

raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, prevăzut de art. 1 alin. (5) din *Constituție*.

Spre exemplu, nu este clară modalitatea de realizare a inspecției și controlului aplicării prezentei legi de către reprezentanții autorităților publice centrale prevăzute la art. 3.

Totodată, nu rezultă cu claritate ce anume vizează referirea la „prevederile legale” în conformitate cu care producătorii trebuie să stabilească condițiile de transport, depozitare și comercializare a sării neiodate. Avem în vedere și faptul că nerespectarea condițiilor antemenționate constituie contravenție potrivit art. 4 alin. (1) lit. c) din lege și se sancționează cu amendă de la 4.000 – 8.000 lei, la care se pot adăuga și sancțiuni complementare (a se vedea, în acest sens, alin. (3) al art. 4 din inițiativa legislativă).

În plus, potrivit art. 5 din inițiativa legislativă, „Săvârșirea faptelor prevăzute la art. 4 se sancționează, pe lângă amendă și cu suspendarea activității operatorului economic, potrivit reglementărilor specifice ale autorităților prevăzute la art. 3”. Astfel fiind, învederăm că trimiterea la „reglementările specifice ale autorităților...” este lipsită de previzibilitate, fapt ce ar putea genera eventuale confuzii în aplicare în ceea ce privește stabilirea competențelor și obligațiilor ce incumbă autorităților publice vizate de textul propus.

Referitor la principiul stabilității/securității raporturilor juridice, prin *Decizia nr. 404/2008*¹, Curtea a reținut că „deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. Referitor la același principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că „unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice” (*Hotărârea din 6 iulie 2005 pronunțată în Cauza Androne împotriva României; Hotărârea din 7 octombrie 2009 pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României*)”.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „*odată ce Statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică*”

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 din *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004*

și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții (...)”.

5. Apreciem că măsura privind „suspendarea activității operatorului economic”, în lipsa unor reglementări concrete din care să rezulte fără echivoc condițiile în care aceasta poate fi suspendată, iar, totodată, în care poate să își reia activitatea după remedierea situației ce a condus la suspendarea activității, reglementări ce trebuie să asigure un echilibru/proportionalitate între actele ilicite săvârșite de către operator și măsurile cu caracter coercitiv și sancționator, ar putea crea premisele unor vicii de neconstituționalitate în raport cu prevederile constituționale ale art. 45 privind libertatea economică, art. 53 referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și cu cele ale art. 135 alin. (2) lit. a) referitoare la asigurarea de către stat a libertății comerțului și crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție.

În acest sens, semnalăm că din jurisprudența Curții Constituționale rezultă că, potrivit principiului proporționalității, orice măsură luată trebuie să fie adecvată – capabilă în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară – indispensabilă pentru îndeplinirea scopului și proporțională, respectiv, să existe un raport de proporționalitate între mijlocele folosite și scopul vizat, ceea ce presupune verificarea existenței unui just echilibru între interesul general și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale individului.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Nicolae Ionel GIUCĂ
[Redacted]
PRIM-MINISTRU
ROMÂNIEI

**Doamnei senator Alina-Ștefania GORGHIU
Vicepreședintele Senatului**